

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 18/1997 vp

Hallituksen esitys laiksi petoeläinten tappamien porojen korvaamisesta annetun lain kumoami- sesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 16 päivänä syyskuuta 1997 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 109/1997 vp laiksi petoeläinten tappamien porojen korvaamisesta annetun lain kumoamisesta.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- metsästysneuvos Seppo Mattila, maa- ja metsätalousministeriö
- tutkimusjohtaja Eero Helle, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos
- toiminnanjohtaja Jouni Filppa, Paliskuntain yhdistys.

Saamelaiskäräjiltä on pyydetty kirjallinen asiantuntijalausunto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi petoeläinten tappamien porojen korvaamisesta annettu laki.

Petoeläinten tappamien porojen korvaussäännökset on tarkoitus uudistaa ja yhdistää samaksi

valtioneuvoston päätökseksi muiden petovahinkojen korvaussäännösten kanssa.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1998 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Hallituksen esityksessä on pidetty keskeisenä epäkohtana sitä, että petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvausjärjestelmät poikkeavat toisistaan samoin kuin hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaussäännöksistä. Nykyisin voimassa oleva porovahinkojen korvausjärjestelmä on muutenkin vanhentunut. Löytyneestä porosta maksettu puolitoistakertainen korvaus ei kata poronomistajalle aiheutunutta vahinkoa. Kor-

vaushakemuksen käsittely ja maksutehtävät ovat kuuluneet sopivan valtion aluehallinnon puuttuessa Paliskuntain yhdistykselle. Laki ei myöskään aseta määräaika korvausasian käsittelylle ja korvausten maksamiselle.

Esityksestä käy ilmi, että petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaussäännökset on tarkoitus koota yhdeksi valtioneuvoston päätökseksi, joka sisältäisi säännökset petoeläinten ai-

heuttamien porovahinkojen korvaamisesta ja lisäksi säännökset petoeläinten aiheuttamien muiden vahinkojen korvaamisesta. Samalla uudistettaisiin porovahinkojen korvausjärjestelmä. Lain kumoaminen ei toisi muutoksia vahingon kärsijän oikeusasemaan. Nykyisen lain säännös siitä, että petoeläinten tappamista poroista voidaan valtion varoista suorittaa korvausta kunkin vuonna tähän tarkoitukseen myönnetyn määrärahan puitteissa, ei ole taannut täydellistä varmuutta korvauksesta. Korvaussäännösten yhdenmukaistamisella ja yhdistämisellä ei ole tarkoitus tätä tilannetta muuttaa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että uudistuksessa korvauksen piiriin saatetaan myös vahinkojen selvittämisestä aiheutuneet kulut. Valiokunta toteaa lisäksi, että nykyisin maksatus tapahtuu porotalouden oman organisaation toimesta, eikä vahingonkärsijällä ole valitusmahdollisuutta. Korvaus vahingosta tulee vahingonkärsijälle seuraavana kalenterivuonna eli jopa yli vuoden vahingon jälkeen. Valiokunta katsoo, että petojen tappamien porojen oikeudenmukainen ja joustava korvaaminen edistää myös suurpetokantojen suunnitelmallista hoitoa, koska se vaikuttaa merkittävästi sekä porotalouden harjoittajien että yleiseen suhtautumiseen suurpetoihin.

Valiokunta edellyttää, että kotkien aiheuttamien porovahinkojen korvaamisessa siirrytään mahdollisuuksien mukaan pesivien maakotkaparien lukumäärään perustuvaan korvausjärjestelmään ja että petoeläinten poroille aiheuttamien vahinkojen korvaamisessa otetaan menetettyjen porojen arvon ohella huomioon vahinkojen selvittämisestä aiheutuneet huomattavat kustannukset sekä ne todennäköiset vahingot, joita ei ole voitu vaikeista maasto- ja sääoloista johtuen riittävän tarkoin tutkia.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää hallituksen esitykseen sisältyvää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin sellaisenaan.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Timo Kalli /kesk
vpj. Kari Rajamäki /sd
jäs. Raimo Holopainen /sd
Minna Karhunen /kok
Tapio Karjalainen /sd
Annikki Koistinen /kesk
Armas Komi /kesk
Marjaana Koskinen /sd

Esa Lahtela /sd
Raimo Mähönen /sd
Tero Mölsä /kesk
Tuija Nurmi /kok
Tauno Pehkonen /skl
Erkki Pulliainen /vihr
Ola Rosendahl /r.

VASTALAUSE

Perustelut

Voimassa olevat riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaussäännökset ovat osin hajanaisia.

Hallitus esityksessään sinänsä pyrkii kokoamaan korvaussäännöksiä, mutta oikea tapa ei ole siirtää asioita valtioneuvoston päätöksellä tehtäväksi, kuten esitys tarkoittaa. Petoeläinten poroille aiheuttamien vahinkojen korvausjärjestelmää ei ole perusteltua heikentää säädösten tasolla

eli korvausjärjestelmän on syytä edelleenkin perustua lain tasoiseen säädökseen. Alempitasoinen säädös tulee vain aiheuttamaan epävarmuutta ja lisää sekaannuksia.

Päätösehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 1997

Tero Mölsä /kesk
Armas Komi /kesk
Annikki Koistinen /kesk

Tauno Pehkonen /skl
Timo Kalli /kesk

